

بررسی تاثیر نظارت هیئت مدیره بر حق الزحمه حسابرسی با نقش تعدیلی دوگانگی گانگی وظیفه مدیر عامل در بورس اوراق بهادار تهران

منوچهر افخم نیا^{۱*}، دکتر رحمان ساعدی^۲

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دولت آباد، اصفهان، ایران - amir.afkham51@gmail.com

^۲ استادیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دولت آباد، اصفهان، ایران

چکیده - تحقیق حاضر به بررسی تاثیر نظارت هیئت مدیره بر حق الزحمه حسابرسی با نقش تعدیلی دوگانگی وظیفه مدیر عامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد. حق الزحمه حسابرسی، در برنامه ریزی و اجرای مناسب و با کیفیت کار حسابرسی مالی مؤثر است. کیفیت پایین حسابرسی موجب کاهش اعتبار فرایند حسابرسی در ابعاد کلان خواهد شد و مانع از تخصیص بهینه سرمایه در بازار اوراق بهادار و افزایش هزینه سرمایه و تأمین مالی می شود. در این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسشها هستیم که آیا، ساختار هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر حق الزحمه حسابرسی تاثیر دارد؟ آیا تاثیر مثبت استقلال هیئت مدیره و کارایی کمیته حسابرسی منجر به افزایش حق الزحمه حسابرسی در شرکت های دارای دوگانگی نقش مدیر عامل می شود؟

کلید واژه - استقلال هیئت مدیره - کارایی کمیته حسابرسی - حق الزحمه حسابرسی - دوگانگی نقش مدیر عامل

۱- مقدمه

حسابرسی هم برای صاحب کاران و هم برای حسابرسان مهم است. محققان اعتقاد دارند میزان حق الزحمه پرداختی به حسابرس از دو طریق می تواند بر کیفیت حسابرسی تأثیر بگذارد، هرچه حق الزحمه بیشتری به حسابرس پرداخت گردد، تلاش وی نیز بیش تر می گردد و کیفیت حسابرسی را بالا می برد، ولی در این حالت امکان دارد حسابرسان از نظر مالی به صاحب کاران خود وابسته شوند و باعث از دست رفتن استقلال آنان شود و در نهایت منجر به کاهش کیفیت حسابرسی گردد [۱۲].

نقش کمیته حسابرسی در نظام راهبری شرکت، یکی از موضوعاتی است که نهادهای نظارتی بیش از پیش به آن توجه دارند. کمیته حسابرسی به عنوان مسئول اجرای نظارت بر کار حسابرسان، نقش مؤثری در تعیین حجم و حدود رسیدگی های حسابرسان داشته و همچنین مطابق با منشور کمیته حسابرسی، مسئولیت تعیین حق الزحمه حسابرسان را نیز بر عهده دارد [۱۳].

نظارت هیئت مدیره به عنوان یک ساز و کار کنترلی و سیستم حاکمیت شرکتی می تواند بر حق الزحمه حسابرسی تأثیر داشته باشد. مسئله تضاد منافع بین مالکان و مدیران، در کشورهایی با قانون مدنی خاص (مانند ایران) و اکثر کشورهای در حال توسعه (به علت ضعف در قوانین حمایت از سرمایه گذاران)، بیشتر از کشورهای با قانون عرفی (مانند آمریکا) دیده می شود. با توجه به اینکه نیاز اطلاعاتی سهامداران متفاوت است؛ بنابراین به دست آوردن سطوح مختلف اطمینان بخشی و کیفیت حسابرسی، حق الزحمه متفاوتی را می طلبد [۱].

حق الزحمه حسابرسی، منعکس کننده هزینه های اقتصادی حسابرسان کارآمد می باشد. از منظر حسابرسان، حسابرسان به دنبال حداقل کردن کل هزینه ها از طریق تراز کردن هزینه های منابع خود (هزینه های انجام کار حسابرسی بیشتر) و زیان های آتی ناشی از بدهی قانونی می باشند. آشنایی با نحوه تعیین حق الزحمه